

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра українознавства та загальної мовної підготовки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія України в персоналіях

Освітня програма: «Міжнародний бізнес»

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні кафедри
українознавства та загальної мовної
підготовки
Протокол №1 від 14.08.2020 р.

м.Запоріжжя 2020

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	ВК1 Історія України в персоналіях, вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач	Дедков Микола Васильович, канд.іст.наук, доцент, професор кафедри українознавства та загальної мовної підготовки
Контактна інформація викладача	Телефон кафедри: (061)7698375, E-mail викладача: dedkov@zntu.edu.ua
Час і місце проведення навчальної дисципліни	Меморіальна аудиторія ім. Б.В.Гордєєва (предметна аудиторія кафедри)
Обсяг дисципліни	90 годин (3 кредити), розподіл годин: 14 годин лекцій, 14 годин семінарських занять, 62 години самостійної роботи, вид контролю: іспит письмовий
Консультації	2 години 1 раз на тиждень згідно з графіком консультацій
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
Пререквізити: дисципліна викладається у першому семестрі	
Постреквізити: отримані знання в подальшому стануть теоретичною базою для здобувачів при опануванні таких дисциплін, як: «Історія української культури», «Політико-правова система України», «Країнознавство», «Історія міжнародних економічних відносин», «Основи дипломатії».	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
<p>Доцільність вивчення матеріалу курсу «Історія України в персоналіях» обумовлена необхідністю сформувати у студентів знання основних історичних подій, фактів, явищ, закономірностей історичного процесу, здатність самостійно і незалежно оцінювати вчинки і здобутки, результати політики історичних діячів.</p> <p>«Історія України в персоналіях» покликана допомогти майбутньому спеціалісту з вищою освітою, в тому числі фахівцю-міжнароднику, підвищити рівень історичної свідомості і політичної культури. Вивчення цього курсу безпосередньо впливає на формування наукового світогляду і загальної культури, дає можливість зрозуміти зміст, характер та особливості історичного розвитку України, генезису української нації в контексті всесвітньої історії.</p> <p>Вивчення дисципліни «Історія України в персоналіях» дає можливість майбутньому спеціалісту в сфері міжнародних економічних відносин глибше усвідомити своє місце у навколишньому світі, в міжнародному середовищі, виразніше відчутти значення своєї майбутньої праці і можливі шляхи її вдосконалення.</p> <p>Інтегральна компетентність.</p> <p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 03. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.</p> <p>ЗК 04. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК 05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p>	

ЗК 07. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК 08. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 09. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

СК 11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

СК 13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

СК 16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

Результати навчання:

РН3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

РН5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

РН6. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

РН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

РН17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

РН20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Формування у студентів базових теоретичних знань з актуальних проблем появи, становлення, функціонування національної еліти України.

Зосередження уваги студентів на тому, що особистість є рушієм історичного процесу, що значним чином видатні історичні персонажі безпосередньо впливали на державотворчі процеси і політичне життя держави, процеси націотворення та суспільної модернізації.

5. Завдання вивчення дисципліни

Формування у студентів уміння давати характеристику ключовим особистостям, аналізувати історичні процеси, вести дискусію з суспільно-історичних тем, сприймати та оцінювати сучасну історико-політичну дійсність.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль №1. Від найдавніших часів до 1917 р.

Тема №1. Найдавніша історія України

Вступ до курсу. Мета, завдання і предмет курсу. Розподіл суспільства на верстви. Визнання, що будь-яке рішення приймається особою, відповідно особистість і є прогресом людства. Методичні поради до вивчення курсу. Повсякденне життя первісного збирача та мисливця. Господарське та соціальне життя землероба українського енеоліту. Кочовики України (Атей, Скілур, Інісмей, Атілла). Політичне та соціальне життя давньогрецького колоніста.

Легендарні постаті давньослов'янської історії (Бож, Кий, Мезамир). Заснування і розвиток Києва та інших міст. Федерація союзу племен "Русь". Передумови утворення феодальної держави на Русі. Племінні князіння. Перша східнослов'янська держава - Київське

князівство Аскольда і Діра.

Тема № 2. Київська Русь та її політики.

Загарбання Києва Рюриковичами. Дружинний період – діяльність князів Олега та Ігоря. Успішні походи на Візантію Олега Віщого. Менш вдала зовнішня політика Ігоря.

Княгиня Ольга – її візит на найвищому рівні до Візантії. Запровадження "погостів" та "уроків".

Активні завойовницькі походи князя Святослава. Його прагнення створити супердержаву. Балканські походи. Переяславець на Дунаї.

Ранньофеодальна монархія князя Володимира Великого. Адміністративна, судова та релігійна реформи. Хрещення Русі. Історичне значення християнізації Русі. Зміцнення феодальної монархії. Князь Ярослав Мудрий. "Руська правда". Впровадження нового принципу спадкоємства "від брата до брата" замість старого "від батька до сина". Переважно мирна зовнішня політика. Династичні шлюби родичів Ярослава Мудрого.

Тимчасова політична стабілізація суспільства: Володимир Мономах, Мстислав Великий. Занепад Київської Русі з другої половини XI століття.

Тема № 3. Україна в період розвинутого середньовіччя (XII-XVI ст.)

Ярослав Осмомисл – мудрий правитель Галицького князівства. Його протистояння з боярами. Утворення Галицько-Волинського князівства. Роман Мстиславич. Чингізиди – монгольська династія правителів, які захопили Давню Русь. Батий. Облога Києва. Похід на Угорщину територією Галицько-Волинського князівства і назад. Князь Данило Галицький та його боротьба проти боярства за владу. Внутрішня і зовнішня політика князя Данила, боротьба з монголо-татарами за незалежність українських земель. Князь Данило – король Галицько-Волинського королівства. Смерть короля Данила. Останні представники династії Романовичів. Галицько-Волинське королівство як форма української державності.

Гедеміновичі – литовська династія правителів та їх шлях заволодіння Волинню. Битва при Синіх Водах – припинення золотоординського панування. Приєднання українських земель до складу Великого князівства Литовського. Політика великих литовських князів Витовта та Свидригайла на українських землях. Український вплив на політичне та суспільне життя Литовського князівства.

Боротьба за галицькі землі між Польщею та Литвою. "Руське королівство". Передумови польсько-литовської інтеграції. Кревська унія між Литвою та Польщею. Литовські статuti 1529, 1566 років.

Олельковичі - литовсько-білорусько-український князівський рід, князі случькі та київські. Очільники удільних князівств в українських землях.

Костянтин Острозький – військовий і державний діяч Великого Князівства Литовського, Руського та Жемайтійського. Активні військові дії з московітами, татарами, поляками. Визнаний одним з найкращих полководців XVI ст. Його наступник Василь Острозький – руський князь, магнат, військовий, політичний і культурний діяч, меценат. Один з найзаможніших і найвпливовіших магнатів Великого Князівства Литовського у Речі Посполитій, сенатор Речі Посполитої, засновник Острозької академії. Некоронований король Русі.

Створення Речі Посполитої. Люблінська унія та роль у її підписанні української знаті. Литовський статут 1588 р. Магдебурзьке право.

Тема № 4. Запорозьке козацтво

Дмитро Вишневецький (Байда). Запорозька Січ – "християнська козацька республіка". Адміністративний устрій та правова система. Політичний устрій Запорозької Січі. Феномен козацької демократії. Церква на Запорозжі.

Козацтво – провідна суспільно-політична сила України. Кшиштоф Косинський. Северин Наливайко. Боротьба козацтва проти турецько-татарської агресії на українські землі та польсько-шляхетської експансії.

Видатний гетьман запорозьких козаків – Петро Сагайдачний. Ідея автономії запорозьких

земель. Походи козаків проти Османської імперії та її васалів.

Козацько-селянські повстання 20-30-тих рр. XVII ст. – спроба вирішити соціально-економічні проблеми: Марко Жмайло, Тарас Федорович (Трясило), Іван Сулима, Павло Бут (Павлюк), Яків Острянин та Дмитро Гуня.

Іван Сірко – кошовий отаман Війська Запорозького Низового. Успішні походи на Москву і на татар. Відновлення православ'я.

Тема № 5. Провідники національної революції середини XVII ст.

Богдан Хмельницький – лідер національної революції. Початок повстання. Визволення повстанцями Запорозької Січі. Початок Національної революції: причини, рушійні сили, характер, хронологічні межі, періодизація. Перемоги під Жовтими водами та Корсунем. Виникнення ідеї створення національної держави. Розгортання національно-визвольної боротьби на всіх етноукраїнських землях. Звільнення Лівобережжя. Формування державних інституцій і активізація зовнішньополітичної діяльності Богдана Хмельницького. Зборівська угода. Реорганізація адміністративно-територіального устрою. Похід армії на Західну Україну. Облога Львова та Замостя. Польсько-українське перемир'я. Визнання Польщею автономії козацької України. Молдавські походи Богдана Хмельницького. Відновлення воєнних дій. Поразка під Берестечком. Білоцерківська угода. Негативні наслідки довготривалої боротьби за незалежність. Битви під Батогом і Жванцем.

Пошук союзників у боротьбі з Річчю Посполитою. Зближення України з Московією. Переяславська рада. "Березневі статті" та їх значення. Реалізація ідеї спадковості гетьманської влади. Завершальний етап Визвольної війни. Воєнні дії 1654-1657 рр. Смерть Богдана Хмельницького та історичне значення його діяльності.

Максим Кривоніс – улюбленець народних мас. Його активна військова діяльність. Протистояння з Яремою Вишневецьким.

Основні напрями внутрішньої та зовнішньої політики Івана Виговського. Укладення Гадяцької угоди. Битва під Конотопом. Антигетьманська опозиція.

"Руїна". Громадянська війна та її політичні наслідки. Перехід булави до Юрія Хмельницького. Переяславський договір (1659). Чуднівська угода з Польщею. Розкол України на два гетьманати. Андрусівський договір. Гетьмани Лівобережжя. Гетьмани Правобережжя.

Возз'єднання козацької України та обрання Петра Дорошенка її гетьманом. Бучацька угода. Іван Самойлович – гетьман "обох сторін Дніпра". Петро Дорошенко здає гетьманські клейноди - завершення Національної революції поразкою. Особливості та значення революції в історії України.

Тема 6. Поступове знищення автономії Гетьманщини.

"Трактат про вічний мир" - остаточне закріплення поділу України. Адміністративно-політичний устрій Лівобережжя (Гетьманщина, Слобожанщина, Запорожжя). Гетьман Іван Мазепа. "Коломацькі статті". Участь України у Північній війні. Союз Івана Мазепи зі Швецією. Полтавська битва 1709 р. Ліквідація Запорозької Січі. Пилип Орлик – гетьман у вигнанні. Конституція Пилипа Орлика.

Гетьман Іван Скоропадський. Українська політика Петра I після Полтавської битви. Обмеження гетьманських прав. Гетьманство Павла Полуботка. Малоросійська колегія. Перше скасування гетьманства. Відновлення гетьманства і гетьманування Данила Апостола.

Клан Розумовських та їх роль в історії України. Олексій Розумовський. Гетьманування Кирила Розумовського – "золота осінь" української автономії. Українська політика Катерини II. Ліквідація гетьманства і затвердження Малоросійської колегії. Знищення Запорозької Січі. Скасування козацької автономії на Слобожанщині. Остаточна ліквідація полкового поділу на Лівобережжі. Юридичне оформлення кріпацтва на українських землях. Перехід земель Правобережної України до складу Російської держави. Малоросійська губернія. Історичне значення Гетьманщини.

Гетьман Семен Палій. Поширення гайдамацького руху. Коліївщина. Максим Залізняк та

Іван Гонта – протестувальники проти соціально-економічного гноблення. Наслідки гайдамацького руху.

Олександр Безбородько – будівничий європейської модерної державності нового часу. Діяльність українця у вищих ешелонах російської влади. Дипломатична діяльність. Приведення на престол Павла I.

Тема 7. Перша половина XIX ст. – час зародження української еліти.

Масонство – символ відносної незалежності заможних українців. Дві хвилі впливу: російська і польська. Початок українського національного відродження. Південне товариство. Товариство об'єднаних слов'ян. Брати Муравйови-Апостоли. Михайло Бестужев-Рюмін. Кіндрат Рилєєв - прихильник ідеї національного визволення [України](#). Виступ декабристів. Повстання Чернігівського полку. Суд над ними.

Устим Кармелюк. Посилення панщини. Закріпачення селян Південної України. Селянські повстання. Рекрутська повинність. Загострення соціально-економічних протиріч в Україні.

Суспільно-політичний рух. Греко-католицьке духовенство – "будителі" галицької національної свідомості. Маркіян Шашкевич, Іван Вагилевич і Яків Головацький – "Руська трійця". Альманах "Русалка Дністровая".

Кирило-Мефодіївське братство. Микола Костомаров, Тарас Шевченко, Георгій Андрузький, Василь Білозерський, Микола Гулак, Пантелеймон Куліш. Ідея панславізму. "Книга буття українського народу".

"Весна народів". Національно-визвольний рух в Галичині. Григорій Яхимович. Головна Руська Рада. Газета "Зоря Галицька". "Галицько-руська матиця". Микола Устиянович та його участь у "Соборі руських учених" у Львові. У Північній Буковині виступ депутата австрійського райхсрату Лук'яна Кобилиці у Вижниці перед селянами.

Культурно-просвітницький етап національного руху. Українофіли. "Хлопомани". Володимир Антонович. Громадівський рух і посилення репресій з боку царизму. "Молоді громади". Михайло Драгоманов. Андрій Желябов, Микола Кибальчич та Софія Перовська – революційні народники. Вбивство імператора. Суд над злочинцями. Народовство і москофільство у Галичині. Заснування політичної організації "Руська рада". Створення друкованого органу народівців — газети "Діло", першої політичної народовської організації "Народна рада". Іван Франко та Русько-українська радикальна партія.

Створення українських політичних партій. Микола Міхновський. "Самостійна Україна". Участь партій у революції 1905-1907 рр. Сергій Єфремов. Товариство українських поступовців. Перша світова війна і розбрат між українцями двох імперій.

Змістовий модуль №2 Від початку XX ст. до сучасності

Тема № 8. Час зародження української еліти - XIX ст. - поч. XX ст.

Масонство – символ відносної незалежності заможних українців. Дві хвилі впливу: російська і польська. Початок українського національного відродження. Південне товариство. Товариство об'єднаних слов'ян. Брати Муравйови-Апостоли. Михайло Бестужев-Рюмін. Кіндрат Рилєєв - прихильник ідеї національного визволення [України](#). Виступ декабристів. Повстання Чернігівського полку. Суд над ними.

Устим Кармелюк. Посилення панщини. Закріпачення селян Південної України. Селянські повстання. Рекрутська повинність. Загострення соціально-економічних протиріч в Україні.

Суспільно-політичний рух. Греко-католицьке духовенство – "будителі" галицької національної свідомості. Маркіян Шашкевич, Іван Вагилевич і Яків Головацький – "Руська трійця". Альманах "Русалка Дністровая".

Кирило-Мефодіївське братство. Микола Костомаров, Тарас Шевченко, Георгій Андрузький, Василь Білозерський, Микола Гулак, Пантелеймон Куліш. Ідея панславізму. "Книга буття українського народу".

"Весна народів". Національно-визвольний рух в Галичині. Григорій Яхимович. Головна

Руська Рада. Газета "Зоря Галицька". "Галицько-руська матиця". Микола Устиянович та його участь у "Соборі руських учених" у Львові. У Північній Буковині виступ депутата австрійського райхсрату Лук'яна Кобилиці у Вижниці перед селянами.

Культурно-просвітницький етап національного руху. Українофіли. "Хлопомани". Володимир Антонович. Громадівський рух і посилення репресій з боку царизму. "Молоді громади". Михайло Драгоманов. Андрій Желябов, Микола Кибальчич та Софія Перовська – революційні народники. Вбивство імператора. Суд над злочинцями. Народовство і москофільство у Галичині. Заснування політичної організації "Руська рада". Створення друкованого органу народовців — газети "Діло", першої політичної народовської організації "Народна рада". Іван Франко та Русько-українська радикальна партія.

Створення українських політичних партій. Микола Міхновський. "Самостійна Україна". Участь партій у революції 1905-1907 рр. Сергій Єфремов. Товариство українських поступовців. Перша світова війна і розбрат між українцями двох імперій.

Тема 9. Національно-визвольні змагання 1917-1921 рр.

Михайло Грушевський – видатний українець доби Центральної Ради. Всеукраїнський національний конгрес. Чотири універсали Центральної Ради. 29 квітня 1918 року – прийняття Конституції УНР, вибори першого Президента УНР і день повалення Центральної Ради.

Павло Скоропадський: становлення гетьманського режиму. "Українська держава гетьмана Павла Скоропадського". Закон про тимчасовий державний устрій: заміна демократичної парламентської форми державного управління авторитарним режимом. Ставлення різних партій до нової влади. Склад і програма уряду. Затягування з вирішенням земельного питання. Селянські повстання. Розкол між урядом і суспільством. Спроба гетьмана порозумітися з українською демократією. Міжпартійний блок – Український Національний Союз (УНС). Новий коаліційний уряд. Українська держава в зовнішньополітичному контексті. Підписання мирної угоди з Росією. Врегулювання територіальних суперечностей з сусідніми країнами. Залежність зовнішньополітичного курсу гетьманату від Німеччини. Негативне сприйняття країнами Антанти прагнення Української держави до самостійності.

Заклик УНС до повстання проти влади гетьмана. Утворення Директорії. Симон Петлюра. Володимир Винниченко. Перехід військ на бік Директорії. Вступ Директорії до Києва. Створення уряду. Намагання зберегти єдність українських політичних сил. Складність зовнішньополітичного становища.

Політика Владіміра Леніна "красний терор". Розгортання селянського повстанського руху. "Батько" Нестор Махно, Зелений, Василь Чучупак та ін. Отаманщина.

Євген Петрушевич, Кость Левицький, Дмитро Вітовський - утворення Західноукраїнської Народної Республіки. Проголошення Акту Злуки східних і західних українських земель в єдину соборну державу.

Тема № 10. Міжвоєнний період в українських реаліях.

Християн Раковський. Проголошення Української Соціалістичної Радянської Республіки. Прийняття Конституції УСРР. Декларація про об'єднання УСРР і РСФРР на засадах соціалістичної федерації.

Націонал-більшовизм – реакція на інтернаціоналізацію. Микола Скрипник. Олександр Шумський. Микола Хвильовий. Літературна дискусія 1925-1928 рр.

Патріотична ідеологія в Західній Україні. Євген Коновалець. Українська військова організація, її інтерпретація Організація українських націоналістів. Дмитро Донцов – ідеолог нового формування. Мета та методи боротьби ОУН. Поширення діяльності ОУН на всі західноукраїнські землі.

Суспільно-політичне життя в умовах зміцнення тоталітарної системи. Політичні процеси у справах "Спілки визволення України", "Українського національного центру", "Української військової організації". "Великий терор" 1936-1938 рр. та його наслідки для

України. "Розстріляне відродження". Насильницька колективізація. Голодомор 1932-1933 рр.

Августин Волошин. Створення Руської національної ради. Карпатоукраїнська автономія. Проголошення незалежності "Карпатської України". Карпатська Січ. Захоплення Закарпаття Угорщиною.

Тема 11. Друга світова війна та повоснна відбудова.

Переддень війни. Чистки військових. Климент Ворошилов. Семен Тимошенко. Родіон Малиновський. Володимир Судець.

Рух Опору та його течії. Розгортання радянського партизанського руху. Сидір Ковпак. Семен Руднев. Іван Федоров.

Розбіжності в ідеології ОУН: Андрій Мельник та Степан Бандера. Українська повстанська армія: Дмитро Клячківський, Роман Шухевич, Василь Кук.

Йосип Сталін. Участь України у заснуванні та роботі міжнародних організацій. Вихід УРСР на міжнародну арену. Возз'єднання етнічних українських земель у складі УРСР. Голод 1946 р.

Лазар Каганович: друга хвиля переслідувань українофілів.

Тема 12. Десталінізація в Україні

Микита Хрущов – організатор компанії десталінізації. XX з'їзд КПРС.

Процес політичної та культурної десталінізації. Масове звільнення в'язнів.

Складна доля 1-го секретаря ЦК КПУ Миколи Підгорного (1957-1963 рр.).

Активізація національно-визвольного руху: шістдесятники. Іван Драч. Микола Вінграновський. Василь Симоненко. Микола Холодний. Ліна Костенко. Виступ творчої молоді за демократизацію суспільно-політичного життя в Україні.

Політизація національно-визвольного руху.

Тема 13. "Радянська Україна": застій та дезінтеграція СРСР

Петро Шелест – економічний націоналіст України. Видання 26-томної "Історії міст і сіл УРСР". "Україна наша Радянська".

Леонід Брежнев – доба застою. Згорання демократичних процесів. Неосталінізм. Конституція 1977 р. Посилення централізованої командно-адміністративної системи управління і обмеження суверенітету республіки. Посилення бюрократичного централізму. "Епоха застою". Економічне становище УРСР у 70-х — на початку 80-х років XX ст. Наростання кризових явищ у промисловості і сільському господарстві. Зміни в соціальній та національній структурі населення. Посилення русифікації.

Дві хвилі арештів КГБ українських націоналістів. Активізація опозиційного руху в другій половині 60 — на початку 70-х років XX ст. Форми діяльності дисидентів, їхні політичні вимоги, боротьба за національне визволення. Створення Української Гельсінської спілки.

Володимир Щербицький та Василь Стус: конфлікт інтересів.

Михайло Горбачов – "перебудова" та її наслідки. Реформування соціалізму не змінюючи системи. Курс на "прискорення" соціально-економічного розвитку, перебудова економіки країни на засадах "нового мислення". Заходи по структурній перебудові народного господарства. Аварія на Чорнобильській АЕС.

Тема 14. Україна: відновлення незалежності

Серпневий заколот 1991 р. та активізація процесу створення українських політичних партій. Акт проголошення незалежності України. Всеукраїнський референдум і вибори Президента України. Леонід Кравчук – перший Президент незалежної держави. Розпад СРСР і створення СНД.

Здобутки та прорахунки Леоніда Кучми. Основні тенденції розвитку економіки в другій половині 90-х років. Пошуки шляхів стабілізації на початку XXI ст. Здійснення аграрної реформи. Включення населення у ринкові відносини. Кроки до інтеграції української економіки у європейський та світовий економічний простір. Створення нових політичних партій. Вибори до Верховної Ради України 1994 р. Прийняття Конституції України. Зміни у громадському та суспільно-політичному житті країни. Демографічні зміни. Соціальна

диференціація суспільства. Міжнародні відносини України у 90-х роках ХХ ст. Ядерне роззброєння. Пошуки зовнішньополітичних орієнтирів наприкінці ХХ ст. Віктор Ющенко та Віктор Янукович: два полюси зовнішньої політики. "Помаранчева" революція. Визнання результатів III туру президентських виборів. Західноєвропейський курс зовнішньої політики Віктора Ющенка. Обрання В. Януковича Президентом України. Діяльність уряду на чолі з М. Азаровим. Суспільно-політичний і соціально-економічний розвиток упродовж 2010-2013 рр. Євромайдан 2013-2014 рр. "Революція гідності". Герої Небесної сотні. Російська агресія. Петро Порошенко. Позачергові вибори до Верховної Ради України. Анексія Криму. «Антитерористична операція» та «Операція об'єднаних сил» на Сході України 2014-2020 рр. Мінські переговори. Спроби реформ, здійснені урядами Арсенія Яценюка та Володимира Гройсмана в 2014-2019 рр., та причини їх невдач. Переформатування влади. Володимир Зеленський. Вибори Президента України 2019 р. Вибори у Верховну Раду України 2019 р.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	К-сть год.
1.	Найдавніша історія України	Лекція, самостійна робота	6
2.	Київська Русь та її політики	Семінар, самостійна робота	6
3.	Україна в період розвинутого середньовіччя (XII-XVI ст.)	Лекція, самостійна робота	6
4.	Запорозьке козацтво	Семінар, самостійна робота	6
5.	Провідники національної революції середини XVII ст.	Лекція, самостійна робота	6
6.	Поступове знищення автономії Гетьманщини	Семінар, самостійна робота	12
7.	Перша половина XIX ст. – час зародження української еліти	Лекція, самостійна робота	6
8.	Час зародження української еліти - XIX ст. - поч. XX ст.	Семінар, самостійна робота	6
9.	Національно-визвольні змагання 1917-1921 рр.	Лекція, самостійна робота	6
10.	Міжвоєнний період в українських реаліях	Семінар, самостійна робота	6
11.	Друга світова війна та повоєнна відбудова	Лекція, самостійна робота	6
12.	Десталінізація в Україні	Семінар, самостійна робота	6
13.	"Радянська Україна": застій та дезінтеграція СРСР	Лекція, самостійна робота	6
14.	Україна: відновлення незалежності	Семінар, самостійна робота	6

8. Самостійна робота

Частина матеріалу за усіма темами курсу відведена для самостійного опанування, загальною кількістю 62 години для денного відділення та 84 години для заочного. Метою самостійної роботи є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації. Проблемні питання здобувачі мають змогу обговорити з викладачем під час обов'язкових консультацій 1 раз на тиждень, або в інші часи за домовленістю з викладачем. Також доступні відеозустрічі в системі Zoom, аудіоспілкування або повідомлення у сервісах

** Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**/ Укладачі: В.Г. Прушківський, С.Т. Яримбаш, В.Л. Грешта, А.В. Пархоменко, С.І. Шило, О.О. Каплієнко, О.В. Коваленко, О.В. Лапкіна, П.В. Сахно, О.М. Стеценко, Н.Л. Ніколаєва, О.В. Савельєва, Л.М. Шило, О.В. Шепель, О.С. Калюжна, Є.О. Фасоль. - Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ НУ «Запорізька політехніка». 2019. 59 с.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECT S	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Політика курсу

Політика курсу базується на Положенні про систему забезпечення НУ «Запорізька політехніка» якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості). Режим доступу:

http://www.zntu.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_zabezpechennia_yakosti.pdf

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. Перескладання модулів (рубіжний контроль) відбувається тільки при наявності поважної причини пропуску із обов'язковим дозволом деканату.

Політика щодо академічної доброчесності: Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, досягнення результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел при виконанні проектних завдань. Списування під час рубіжного контролю та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, не дозволяються пропуски занять та запізнення з неповажних причин. Здобувачі освіти повинні приймати активну участь під час проведення занять, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи, що є допуском до підсумкового контролю. Обов'язкове вимкнення мобільних девайсів під час відвідування занять в аудиторії.

В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині і т. інш.) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту або через систему

дистанційного навчання Moodle про стан виконання завдань та раз на тиждень – за графіком консультацій - виходити на онлайн-консультацію.

Політика дотримання прав та обов'язків здобувачів вищої освіти. Права і обов'язки здобувачів вищої освіти відображено у п.7.5 Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_organizatsiyu_osvitnoho_protsesu.pdf).

Політика конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і здобувачем вищої освіти в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3 «Використання персональних даних працівниками суб'єктів відносин, пов'язаних з персональними даними, повинно здійснюватися лише відповідно до їхніх професійних чи службових або трудових обов'язків. Ці працівники зобов'язані не допускати розголошення у будь-який спосіб персональних даних, які їм було довірено або які стали відомі у зв'язку з виконанням професійних чи службових або трудових обов'язків, крім випадків, передбачених законом. Таке зобов'язання чинне після припинення ними діяльності, пов'язаної з персональними даними, крім випадків, установлених законом».